

Julkaisija:

Suomen keltologinen seura - Finlands keltologiska sällskap (SFKS) r.y.
Toimisto: Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki, p. 09 - 228 6790,
email: sfks@voxopm.csc.fi, kotisivut: www.sfks.org

Seuran johtokunnan jäsenten yhteystiedot:

Tom Sjöblom (esimies)

Uskontotieteen laitos, PL 59, 00014 Helsingin yliopisto
tel. (09) - 191 23585 tom.sjoblom@helsinki.fi

Petri Mirala (puheenjohtaja)

Humanistinen tiedekunta, PL 3, 00014 Helsingin yliopisto
tel. (09) - 191 22351 petri.mirala@helsinki.fi

Riitta Latvio (varapuheenjohtaja ja tiedotusvastaava)

Fleminginkatu 14 A 32, 00530 Helsinki
tel. 050 - 583 8597 riitta.latvio@vatt.fi

Alexandra Bergholm

(taloudenhoitaja)
Lapinlahdenkatu 23 C 41, 00180 Helsinki
tel. 041 - 516 3190 alexandra.bergholm@helsinki.fi

Ani Marttiini (verkkotiedotusvastaava)

Korppaanmäentie 38 B 16, 00300 Helsinki
tel. (044) - 518 0161 ani@pp.inet.fi

Juhani Klemola

Englannin kielen laitos, 33014 Tampereen yliopisto,
tel. (03) - 215 6256 juhani.klemola@uta.fi

Kanerva Heikkinen (sihteeri)

Englannin kielen laitos, Unioninkatu 40b, PL 24, 00014 Helsingin yliopisto
tel. (09) - 191 22140 kanerva.heikkinen@helsinki.fi

Varajäsenet:

Jonas Holmqvist

Tölögatan 9 A 17, 00100 Helsingfors, jonas.holmqvist@shh.fi

Atina Nihtinen

Retkeilijänkatu 16 B 31, 00980 Helsinki, atinanihtinen@hotmail.com

Anna Niskanen (TSV-vastaava)

Pasilanraitti 4 c O 42, 00240 Helsinki, perhospuu@hotmail.com

Tiedote ilmestyy neljä (4) kertaa vuodessa. Se lähetetään seuran jäsenmaksun suorittaneille.

Jäsenmaksu on 14 euroa ja opiskelijoilta 9 euroa, joka voidaan suorittaa seuran pankkitilille Leonia 800017-658 504.

Toimitus ja taitto: Riitta Latvio

Tässä numerossa:

- s. 2 Haltijoita - onhan noita!
- s. 4 V kelttiläinen pubiseminaari
- s. 5 De Valera Irlannin puolueettomuuspolitiikan pelurina
- s. 6 Vuosikokousasiakirjat

Tapahtuu keltologian alalla:

VI kelttiläinen pubiseminaari

la 1.11.2003

paikka ja kellonaika ilmoitetaan myöhemmin

Tenth Maple Leaf and Eagle Conference on
North American Studies:

Celtic Connection in North America

5.-7.5.2004

Renvall-insituutti, Helsinki

5th Australian Celtic Conference
University of Sydney, Australia

21 - 24 July 2004,

Exile and Homecoming

Call for Papers: Abstracts are invited for 20-minute papers in any field relating to Celtic Studies.

Papers addressing the theme, Exile and Homecoming, are particularly welcome. Please send enquiries and/or abstracts of 100-200 words to: Sybil Jack,

Conference Convenor, sybiljack@hotmail.com
DEADLINE FOR ABSTRACTS: February 28, 2004

PUHEENJOHTAJAN PALSTA: KELIT NETISSÄ

Internetiä haukutaan paljon siitä, että se on pullollaan epäluotettavaa ja tarpeetonta roskaa, yleensä englanninkielistä. Se on kuitenkin avannut vähemmistökielillekin aivan uudenlaisen mahdollisuuden ”elää” paikasta riippumattomina. Vaikkapa iirin harrastajalle on tarjolla kaikenlaisia ”verkko-gaeltachteja”, jossa hän voi pitää kielitaitoaan – ainakin kirjallista taitoa – yllä. BBC:lla on omat kymrinkieliset sivut, Scotsman-sanomalehdellä puolestaan gaelinkieliset.

Verkon (kuten sähköpostinkin) erityinen arvo on siinä, että se tuo käyttäjiensä huolenaiheet nopeasti asiasta kiinnostuneille. Esimerkiksi nykykelttien murhe kieltensä asemasta näkyy Internetissä. Bretonin kieltä ansiokkaasti vaalineiden *Diwan*-koulujen talous on kriisissä – Ranskassa kun vähemmistökielillä opettaminen tulkitaan edelleen perustuslain vastaiseksi. Walesissa taas kannetaan huolta siitä, että kymrinkielisellä maaseudulla ei paikallisilla ole varaa ostaa asuntoja kotiseudultaan – vauraat ulkopuoliset vievät ne. Kymriä vaalivat järjestöt suunnittelevatkin mielenilmausta tämän vuoden *Eisteddfod*-festivaalin yhteyteen. Huoli ei ole Länsi-Irlannissaakaan tuntematon: Galwayn kaupungin nopea kasvu ”syö” koko ajan Connemaran *gaeltachta*.

Kotimaisinkin voimin on netissä oltu liikkeellä. Katja Ritarin kirja-arvostelu teoksesta Christina Harrington: *Women in a Celtic Church, Ireland 450-1150* (Oxford 2002) on luettavissa osoitteessa <http://www.ennenjanyt.net/2-03/ritari.htm>. Susanna Sulkusen arvio Anna-Kaisa Kuusisto-Arposen väitöskirjasta ”Our Places - Their Spaces. Urban Territoriality in the Northern Irish Conflict” (TaY 2003) löytyy puolestaan osoitteesta <http://www.utu.fi/agricola/nyt/arvos/tekstit/547.html>.

Muistanette syysseminaarin Helsingissä lauantaina 1.11 (josta lisätietoja myöhemmin). Ensi keväänä SFKS ei järjestä omaa seminaaria, vaan osallistumme Renvall-instituutin konferenssiin *Tenth Maple Leaf and Eagle Conference on North American Studies: Celtic Connection in North America* (5.-7.5.2004).

PETRI MIRALA

KUMMALLISIA KLASSIKKOJA

Tämä kirjoitus aloittaa SFKS-tiedotteen uuden sarjan, jossa esitellään keltologisen tutkimuksen arkistojen pölyisiin nurkkiin unohtuneita klassikkoja.

Haltioita – onhan noita!

W.Y. Evans-Wentz: The fairy faith in Celtic countries. New York: The Citadel Press (1990).

Kelit ja haltiat kuuluvat erottamattomasti yhteen. Ei siis ole mitenkään ihmeellistä että haltiat ja haltiauskemukset ovat olleet jo pitkään eräs keltologisen tutkimuksen tärkeitä alueita. On kuitenkin kysymyksiä, joita modernit haltiauskon tutkijat eivät juuri kysy. Yksi näistä harvoin pohdituista kysymyksistä on haltiauskon alkuperä. Alun perin vuonna 1911 ilmestynyt Walter Yeeling Evans-

Suomen Keltologinen seura – Finland keltologiska sällskap (SFKS) r.y.

TULO- JA MENOARVIO VUODELLE 2003

Varsinainen toiminta

Tuotot		
Kirjanmyynti	50.00 €	
		50.00 €
Kulut:		
Pankkikulut	-70.00 €	
Puhelut	-22.50 €	
Kotisivumaksu	-22.50 €	
Postituskulut	-120.00 €	
Seminaarikulut	-160.00 €	
TSV:n jäsenmaksu	-50.00 €	
		-450.00 €
Kulujäämä		-400.00 €
Varainhankinta		
Jäsenmaksut		200.00 €
Rahastot		200.00 €
		400.00 €
Tilikauden tulos		0.00 €

Helsingfors 28.4.2003

Jonas Holmqvist

SUOMEN KELTOLOGISEN SEURAN (SFKS) TOIMINTASUUNNITELMA 2003–2004

Tieteellinen toiminta

Seura toimii tieteellisenä keskusteluforumina keltologian tutkijoille ja harrastajille - käsittäen kuten tähänkin asti keltologian mielummin laajasti kuin suppeasti, ts. sisältäen kelttiläisten kielten lisäksi muut nk. kelttiläisten maiden kulttuuria tutkivat oppiaineet.

Seuran ensisijaiset tieteelliset tapahtumat ovat keväisin ja syksyisin järjestettävät seminaarit, joista keväteseminaari vuosikokouksen yhteydessä. Seura selvittää mahdollisuuksia kutsua ulkomainen alustaja syysseminaarin 2003 pääesitelmöitsijäksi (“keynote speaker”). Keväteseminaari pyritään järjestämään Renvall-instituutin Pohjois-Amerikan tutkimuksen ohjelman 5.-7.5.2004 järjestämän *The Celtic Connection in North America* -konferenssin yhteydessä tai sen osana. Seura järjestää myös muita esitelmätilaisuuksia, mikäli mahdollista myös Helsingin ulkopuolella.

Seura toimii yhteistyössä yliopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa erityisenä tavoitteenaan varmistaa, että kelttiläisten kielten opetustarjontaa lisättäisiin maassamme. Seura tiedottaa ulkomaisista apurahamahdollisuuksista ja kurssitarjonnasta jäsenistölle.

Tiedotustoiminta

Edellisellä kaudella toteutettuja verkkosivuja ja sähköpostilistaa käytetään aktiivisesti ja kehitetään edelleen. SFKS-tiedotetta toimitetaan edelleen neljä kertaa vuodessa. Seura pyrkii myös käyttämään aktiivisemmin Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) jäsenseuroilleen tarjoamia tiedotuspalveluita, kuten *Tieteessä tapahtuu* -lehteä.

Varainhankinta

Jäsenmaksujen perintää tehostetaan. Selvitetään mahdollisuuksia hakea avustuksia erityisesti seminaarien järjestämisestä aiheutuviin kuluihin, kuten puhujien matkakorvauksiin.

Seura selvittää, miten prof. Anders Ahlqvistin ehdottama pääkonsuli Börje Thilmanin muistorahasto olisi toteutettavissa niin, että se parhaiten palvelisi Seuran tieteellisiä tavoitteita.

Wentzin (1878-1965) *The fairy faith in Celtic countries* on todennäköisesti omalta osaltaan tämän haluttomuuden takana.

Teos on sittemmin tibetologina maailmanmaineeseen nousseen Evans-Wentzin nuoruuden työ. Ulkonäöltään se on sangen ensyklopedistinen teos, jossa on yli 500 sivua. Muodoltaan työ on omalle ajalleen tyypillinen etnografia. Evans-Wentz on kerännyt erilaisista lähteistä, eri aikakausilta ja eri kelttiläisistä perinteistä valtavan määrän haltioihin liittyvää uskomusperinnettä. Tämän jälkeen hän vertailee tätä aineistoa muiden kulttuurien haltiauskomuksiin ja lähtee sen jälkeen pohtimaan haltiauskomusten alkuperää.

Evans-Wentz etenee työssään kaikkien tieteen pelisääntöjen mukaan. Aluksi hän esittelee oman aikansa tieteellisiä teorioita haltioista. Esimerkiksi niin kutsutun ”pygmitteorian”, jonka mukaan haltiat olisivat eräänlainen kollektiivinen muistikuva Eurooppaa ennen indoeurooppalaisia kansoja asuttaneesta kääpiökansasta, hän torjuu suoralta kädeltä mielikuvituksellisena ja falsifioimattomana. Mitään todisteita kääpiökansan olemassaolosta ei ole koskaan löydetty, eikä haltioita aina kuvata kääpiöinä tai edes ihmisenkaltaisina olentoina.

Yhtä terävällä logiikalla hän kritisoi kumoon druiditeorian”, jonka mukaan haltiauskomus syntyi muistoista, joita kansalla oli esikristillisestä kelttiläisestä papistosta. Mytologiateoriaan, jonka mukaan haltiat ovat esikristillisten kelttiläisten jumalten uskomuksellisia jäänteitä, hän suhtautuu myönteisemmin, mutta toteaa, että se jää puoliväliin, koska sen jälkeen on selitettävä, mistä jumaluskon sitten on peräisin. Sama ongelma on Evans-Wentzin mukaan myös naturalistisessa teoriassa, jossa haltiauskomus selitetään syntyneen luonnonvoimien rationalisointirytyksissä. Rationalisointi on tapahtunut antamalla luonnonvoimille ihmisenkaltaisen mielen, ja tästä ajatuksesta on sitten myöhemmin kehittynyt usko persoonallisiin jumaliin ja haltioihin. Evans-Wentzin mukaan tämän teorian ongelma on ettei se selitä haltiauskomuksille olennaista vuorovaikutusta ihmisten ja haltioiden välillä.

Mytologiateorian ja naturalistisen selityksen etuna on Evans-Wentzin mukaan niiden turvautuminen ajatukseen animismista. Ajatus siitä, että luonto ympärillämme on elävien ja ajattelevien olentojen asuttama on akateemisen haltiatutkimuksen lähtökohta. Kumpikaan edellämämainituista teorioista ei kuitenkaan voi tätä kysymystä ratkaista, koska se onnistuu ainoastaan psykologisen teorian kautta. Näin Evans-Wentz, uskontopsykologian perustajaa William Jamesia soveltaen, päätykin lopulta sangen omaperäiseen teoriaan haltiauskomuksista.

Tämän teorian mukaan haltiat ovat todella olemassa. Haltiamaa on Evans Wentzin mukaan eräänlainen valvetodellisuuden rinnakkaismaailma, joka sijaitsee tietoisuutemme supranormaallilla tasolla. Tähän todellisuuteen olemme hänen mukaansa kontaktissa säännöllisesti unissamme, mutta myös transsitilassa ja ekstaattisten kokemusten yhteydessä. Haltiat ovat tässä supranormaalisissa todellisuudessa asuvia ihmisenkaltaisia älyjä, jotka tarvittaessa voivat inkarnoitua myös ihmisten maailmassa esimerkiksi valtaamalla lapsen mielen (“vaihdokkaat”).

The fairy faith in Celtic countries oli Evans-Wentzin ensimmäinen tieteellinen julkaisu. Omituisinta teoksessa on, että se ei lopettanut kirjoittajan akateemista uraa siihen paikkaan. Hänen teoriaansa ei tosin otettu suurella vakavuudella kollegoiden parissa ja Evans-Wentzistä tuli eräänlainen akateeminen kulkuri, joka lopulta päätyi buddhalaiseksi munkiksi Tiibetiin. Vuonna 1922 hän kuitenkin palasi Eurooppaan ja aloitti tuotteliaan uran tibetologina, mutta keltologian pariin hän ei enää palannut.

V KELTTILÄINEN PUBISEMINAARI

SFKS:n puolivuositainen pubiseminaari pidettiin viidennen kerran lauantaina 10.5. Keskuskadun Kitty O'Shea's Irish Pubissa, joka osoittautui kohtalaisen mukavaksi kokoontumispaikaksi. Olut oli (joensuulaisittain) kallista mutta hyvää ja ympäristö viihtyisä, jalkapalloilijoista huolimatta. Kuulijoita oli paikalla viitisentoista.

Puhetta johti Petri Mirala, ja ohjelmassa oli tällä kertaa kolme alustusta, joiden aiheet kiersivät Irlannista Espanjaan ja takaisin Brittein saarille, Skotlantiin.

Tom Sjöblom esitelmöi varsin epätavallisesta aiheesta: irlantilaisten haltijoiden olemassaolosta. Kuten Sjöblom mainitsi, eri kansojen haltijauskomuksia on toki tutkittu enemmänkin, mutta W.Y. Evans-Wentzin 1800-luvulla kirjoittama akateeminen tutkielma niiden varsinaisesta eksistenssistä on melko lailla ainoa laatuaan. Evans-Wentz tyrmäsi tutkimuksessaan aivan perustellusti aiemmassa kirjallisuudessa esitetyt ratkaisut, joiden mukaan kyse oli kenties kulttuurillisesta muistosta muinaisista eurooppalaisista pygmikansoista, druideista tai kelttien vanhoista jumalista. Näiden sijaan hän esitti, että haltijat ovat olemassa ihmismielen "supranormaalisti" rinnakaistassalla, tavoitettavissa unen tai transsinomaisessa tilassa. Ihmisen kaltaisina "älyinä" haltijat voivat myös ottaa ihmisen muodon, mistä esim. irlantilainen vaihdokasperinne on osoituksena. Näin Evans-Wentz siis päätteli haltijoiden olevan täyttä faktaa. Harmillista kyllä, Evans-Wentzin teoriaa ei sen akateemisista meriteistä huolimatta otettu tiedeyhteisössä kovin vakavasti. Sjöblom kertoikin, että Evans-Wentz päätyi sittemmin munkiksi tiibetiläiseen luostariin ja rakensi myöhemmin merkittävän uran tibetologina.

Riitta Latvio käsitteli toista vähemmän tunnettua aihetta, keltoiberien historiaa ja kulttuuria Espanjassa n. 850-200 eKr. Espanjaan saapuneet keltit edustivat nimistöntutkimuksen mukaan Hallstadt-kulttuuria, ja levisivät Etelä- ja Itä-Espanjaa lukuun ottamatta lähes koko niemimaalle; erityisen voimakasta heidän kulttuurinsa oli Madridin ja Pyreneiden välisellä ylängöllä. Keltit omaksuivat paikalliseen iberiväestöön sulautuessaan heidän kulttuuriaan, antaen puolestaan myöhemmin vaikutteita mm. roomalaiselle rakennustaidolle. Keltoiberit olivat myös kuuluja sotataidoistaan ja toisaalta vieraanvaraisuudestaan: eräitä tärkeimpiä heidän kulttuuristaan kertovia löydöksiä ovat vastavuoroisia ystävyssopimuksia koskevat pronssilaatat. Latvio kertoi, että keltoiberien kieltä on säilynyt pronssikaiverruksina hyvin vähän. Kieli on mannerkelttiläinen, ja esim. maankäyttö-oikeuksia käsittelevä Botorrita-pronssilaatta on onnistuttu tulkitsemaan, mutta kielen geneettisestä tyypittelystä on olemassa kaksi teoriaa: perinteisen näkemyksen mukaan mannerkelttiläiset kielet muodostavat oman ryhmänsä, kun taas Schmidt sijoittaa keltoiberin geneettisesti lähemmäs Britannian P-kelttiläisiä kuin Q-kelttiläisiä kieliä.

Atina Nihtinen esitteli skotin kielen nykytilaa ja asemaa Skotlannissa. Kyseessä on variantti, joka kehittänyt muinaisenglannin pohjoismurteiden pohjalta, ja eronnut standardienglannista omaksi kielimuodokseen jo 1500-luvulla. Myöhäiskeskiajalta 1700-luvun alkuun asti skotti oli maan virallinen valtionkieli. Vaikka skottia pidetään usein edelleen omana kielenään, ero kielen ja murteen välillä on Nihtisen mukaan tässäkin tapauksessa häilyvä: kyseessä on pikemminkin jatkumo skotin ja Englannin englannin välillä kuin tarkasti määriteltävissä oleva kieli. Voimakkaimmillaan skotti on maan itänurkalla, Aberdeenin ympäristössä, sekä melko leveällä kaistaleella sieltä lounaaseen. Skotin puhujiksi on väestönlaskennan mukaan tunnustautunut n. 1,5 miljoonaa ihmistä, mutta puhujien todellista määrää on variantin luonteesta johtuen mahdotonta päätellä. Skotti on edelleen käytännössä lähinnä puhekieli, vaikka sillä on tätä nykyä merkittävä asema kansallismielisyyden ja separatistien symbolina, se on valinnainen kouluaine, ja sitä käytetään toisinaan myös kirjoitetussa kielessä.

Suomen Keltologinen seura – Finland keltologiska sällskap (SFKS) r.y.

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2002

Tuloslaskelma 1.1.2002 – 31.12.2002

Varsinainen toiminta

Tuotot		
Kirjanmyynti	23.00 €	
		23.00 €
Kulut:		
Pankkikulut	-66.77 €	
Konttoritarvikkeet	-7.00 €	
Kotisivumaksu	-22.50 €	
Postituskulut	-119.00 €	
Seminaarikulut	-100.90 €	
TSV:n jäsenmaksu	-50.00 €	
Muut kulut	-7.50 €	
		-373.67 €

Kulujäämä -350.67 €

Varainhankinta

Jäsenmaksut	158.59 €
Lahjoitukset	200.00 €
	358.59 €

Tilikauden tulos 7.92 €

TASE

Vastaava

Pankkisaamiset	101.61 €
----------------	----------

Vastattavaa

Oma pääoma 1.1.2002	93,69 €
Tilikauden ylijäämä	7,92 €
	101.61 €
Oma pääoma 31.12.2002	101.61 €

Helsingfors 28.4.2003

Jonas Holmqvist

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2002

Seuran vuosikokous pidettiin Helsingissä 20.4.2002. Kokouksessa valittiin seuran esimieheksi Tom Sjöblom ja johtokuntaan seuraavat henkilöt: Petri Mirala (puheenjohtaja), Riitta Latvio (varapuheenjohtaja ja tiedottaja), Jonas Holmqvist (taloudenhoitaja), Kanerva Heikkinen (sihteeri), juhani Klemola ja Ani Turunen. Johtokunnan työnjaosta päätettiin johtokunnan järjestäytymiskokouksessa, joka pidettiin vuosikokouksen jälkeen 20.4.2002. Johtokunta kokoontui toimikauden aikana viisi kertaa: 20.4.2002, 29.5.2002, 18.6.2002, 9.11.2002 ja 10.5.2003. Tämän lisäksi johtokunnan jäsenet pitivät aktiivisesti yhteyttä toisiinsa sähköpostitse. Vuosikokouksen jälkeen pidettiin seuran kevätseminaari, jossa keltologista tutkimusta ja potentiaalisia tutkimusaiheita tuotiin esille eri näkökulmista aihepiiriä tarkastelevien alustuksien avulla (Tom Sjöblom: *Kiirastulen irlantilaiset juuret*, Glyn Banks: *The Welsh Diaspora: The Patagonian Experience*, Heli Teittinen: *Irlannin puolueettomuus toisessa maailmansodassa*, Olli Pellikka: *Irlantilaisen pubikulttuurin rappio*).

Syysseminaari pidettiin 9.11.2002 (Heli Pitkänen: *There is terrible it is, is it? Puhekieli anglo-walesilaisessa kaunokirjallisuudessa*, Jyrki Vainonen: *Hullua puhetta järkevyydestä vai järkevää puhetta hulluudesta? Jonathan Swiftin vaatimaton ehdotus (1729)*. Johanna Freundlich: *Traitor-plays` in Northern Irish Theatre*, Riitta Latvio: *Johdatus pyhyiden teoriaan ja käytäntöön: Irlannin pyhän Brigitin elämäkerrat*).

Galwayn yliopiston muinaisiirinkielen professori Anders Ahlqvist kutsuttiin seuran 1. kunniajäseneksi 18.6.2002. Samana päivänä seuran 1. kirjeenvaihtajajäseneksi kutsuttiin tohtori Donncha Ó hAodha Galwayn yliopistosta, joka piti samassa yhteydessä vierailuluennon varhaisesta irlantilaisesta runoudesta (*Differing Interpretations of 'The Old Woman of Beare' poem*). Tohtori John Carey Corkin yliopistosta luennoi keskiaikaisista irlantilaisista ihmisuksista (26.9.2002 *Werewolves in Medieval Ireland*).

Jäsenistön määrä on edellisten vuosien tavoin ollut noin 60. SFKS-tiedotetta ilmestyi vuoden aikana neljä numeroa. Tiedotteissa on pyritty informoimaan seuran jäseniä keltologian alan tapahtumista sekä kotimaassa että ulkomailla. Myös vuosikokousasiakirjat, kirja-arvostelut, tieteelliset artikkelit ja raportit seminaarista ovat olleet osa tiedotetta. Seura perusti sähköpostilistan ja kotisivut (www.sfks.org), joilta löytyy tietoa seurasta ja sen toiminnasta, jäsentiedotteita sekä hyödyllisiä linkkejä.

Renvall-instituutin British and Irish Studies –opintokokonaisuuden kanssa on oltu yhteistyössä. Seuramme jäsenet olivat aktiivisesti järjestämässä Renvall-instituutin *Helsinki Irish Seminar* –luentosarjaa ja puhumassa siellä [1.2.2002 Juhani Klemola (Helsingin yliopisto): *Contacts between English and the Celtic Languages*. 1.3.2002. Heli Teittinen (Turun yliopisto): *Eamon de Valera and the Irish Neutrality Policy, 1926-1945*, Tom Sjöblom 5.4.2002 (Helsingin yliopisto): *The Irish Origins of Purgatory*].

Seuran jäsenistä kansainvälisiä esitelmiä pitivät Tom Sjöblom sekä Petri Mirala. Tom Sjöblom kertoi Ylen ykkösen Kulttuurikahvilassa kelteistä (26.2.2002 *Mitkä kumman keltii?*) ja pyöreän pöydän ritareista (8.9.2002 *Taru pyöreän pöydän ritareista*) sekä YLE:n TV 1:ssä kelttien keväthuhlasta (27.4.2002). Yliopistolaisessa julkaistiin hänen haastattelunsa (26.8.2002 *Kiehtovat keltii*).

Seuran jäsenistä ovat antaneet yliopisto-opetusta mm. Tom Sjöblom (*Legenda kuningas Arthurista: erään myytin anatomia*), Petri Mirala (*Uskonto ja identiteetti Britanniassa ja Irlannissa*), Andrew Newby (*The Formation of Britain and Ireland*) ja Anders Ahlqvist (muinaisiiri).

Resurssien vähäisyyteen nähden tutkimus- ja opetustoiminta on ollut erittäin vilkasta ja tulokset ovat olleet hyviä. Seura on onnistuneesti pitänyt yllä aktiivista ja innostunutta monitieteistä tutkimus- ja opiskelijayhteisöä.

Helsingissä 10.5.2003

Kanerva Heikkinen, sihteeri

DE VALERA IRLANNIN PUOLUEETTOMUUSPOLITIIKAN PELURINA

Turun yliopistossa tarkastettiin joulukuussa 2002 maisteri Heli Teittisen mielenkiintoinen lisensiaatintutkimus, joka käsittelee Éamon de Valeran kehrittelemää Irlannin (Eiren) puolueettomuuspolitiikkaa aikavälillä 1926-1945. Seuraavassa eräitä tutkimuksen herättämiä mietteitä suomalaisin silmin - Suomihan on kamppailut samantyyppisten kysymysten parissa omassa ulkopolitiikassaan.

Suomen voidaan sanoa epäonnistuneen 1930-luvulla (ja 1941) siinä missä Irlanti onnistui, eli sodan välttämässä, vaikka on toki myönnettävä, että Suomen asema kahden suurvallan etupiirissä oli paljon vaikeampi kuin Irlannin. De Valera on itsekin todennut, että sodan välttämässä Irlannin naapurina olevien suurvaltojen ratkaisut ovat painaneet enemmän kuin oma politiikka. Silti herättää Teittisen(kin) tutkimuksessa huomiota se, miten paljon de Valera käytti aikaa ja energiaa Eiren puolueettomuuden selittämiseen yhä uudestaan ja uudestaan, samoja periaatteita toistaen, mutta kulloiseenkin tilanteeseen sovellettuna. Voi kysyä - vaikei sillä lopputuloksen kannalta olisikaan ollut merkitystä - olivatko Suomen talvisotaa edeltävät vakuuttelut siitä, ettei Suomi salli kenenkään uhata Neuvostoliittoa alueensa kautta, yhtä uskottavia ja sinnikkäitä kuin Irlannin vastaavat lupaukset, ettei sen aluetta missään tilanteessa tulla käyttämään sillanpäänä Englantia vastaan?

Toimimalla aktiivisesti Kansainliitossa v. 1936 saakka De Valera oli kaukonäköisesti hankkinut itselleen ja sitä kautta Irlannin puolueettomuudelle tunnustusta ja näkyvyyttä. Sijoitus kantoi hedelmää vuosien 1939-40 kriisitilanteessa. Englanti ei kesällä 1940 painostuksesta huolimatta saanut Irlantia sotaan Saksaa vastaan, vaikka hätäpäissään jo lupasi saaren valtiollista yhdistämistä. Teittinen päätyy, mielestäni aivan oikein, johtopäätökseen, että koko tarjous oli huijausta, sillä Englannilla ei edelleenkään ollut mitään keinoja pakottaa Pohjois-Irlannin unionisteja yhdistymään. Samanlaisia lupauksia oli annettu v. 1921 rauhanneuvotteluissa, jotka de Valera varmasti muisti. "Sotaan pakottamiseen" ei pystynyt myöskään Yhdysvallat keväällä 1944, minkä nimimerkki Pekka Peitsi pani tyytyväisenä merkille Suomen Kuvalehdessä 25. maaliskuuta. Peitsi/Kekkosen myöhemmän toiminnan ja De Valeran välille voidaan panna yhtäläisyysmerkki ainakin siinä, ettei kumpikaan puhunut julkisesti kaikista suunnitelmistaan ja tavoitteistaan. Vasta myöhemmin on selvinnyt, että Kekkonen yritti kulissien takana saada aikaan neuvottelua Karjalasta, joka oli yhtä tulenarka aihe julkisuudessa puitavaksi kuin Irlannin ja Englannin salainen yhteistyö sodan aikana.

Teittinen osoittaa havainnollisesti, kuinka de Valera yhtäältä johdonmukaisesti pyrki eroon Englantia koskevista konflikteista, toisaalta "pelasi" puolueettomuuden käsitteellä erilaisissa tilanteissa. Todellisuudessa käytännön politiikkana oli välttää sotaan joutumista, eikä ehdoton ja tasa-puolinen ulkovaltojen tunnustama puolueettomuus kuten Sveitsin tapauksessa. Tätä ei esimerkiksi Suomessa aikanaan tunnettu, sillä kuva Irlannin ja Englannin suhteista perustui paljolti jyrkimmän tasavaltalaissiiven englantilaisvastaiseen propagandaan. Sen vaikutuksilta ei de Valerakaan nuoruudessaan voinut jäädä immuuniksi. "Kansan viha sortajaa vastaan" oli eräs propagandateema, jota hän käytti kirjeessään presidentti Wilsonille 27.10.1920, jossa hän vakuutti englantilaisvihan laantuvan sorron loputtua. Tämän kirjeen perusteella de Valeran historiantuntemus ei nouse kovin korkealle, sillä hän väitti, ettei esimerkiksi Suomella ollut autonomiakaudella kansanedustuslaitosta eikä kansallista hallitusta!

Kuitenkin 1930-luvulla de Valera osoitti jo kypsää reaali politiikan tajua. Hänen toimintansa Kansainliitossa tähtäsi aluksi pienvaltioiden suojelemiseen isompien aggressiolta, mutta muuttui Reininmaan miehityksen aikoihin enemmänkin kriiseistä erossa pysymiseksi ja pian suorastaan eristäytymiseksi, joista prinssiipeistä sitten tulikin Irlannin sodanaikaisen politiikan kulmakivi. Siihen ei enää joulukuussa 1939 mahtunut pienvaltio Suomen puolustaminen Kansainliitossa, edes verbaalisesti, Neuvostoliiton aiheuttomalta hyökkäykseltä.

Vuoden 1938 sopimuksen (laivastotukikohtien palauttaminen) todellinen merkitys tulee tutkimuksessa hyvin esille: kyse ei suinkaan ollut puolueettomuuden konkretisoitumisesta, vaan entistä läheisemmästä turvallisuusyhteistyöstä Englannin kanssa. Irlannista tuli sopimuksen kautta *non-belligerent* -valtio, jota sitoi Englantiin eräänlainen YYA-sopimus. Se näkyi sodan aikana tiedustelutietojen vaihtamisena, harhautuneiden lentäjien palauttamisena, vapaaehtoisina sotilaina sekä erityisesti taloudellisena yhteistyönä. 100 000 siirtotyöläistä Eiresta tukemassa Englannin sotataloutta ei todellakaan ollut osoitus neutraliteetista! Irlannin apu Englannille sotaa käyvänä tuskin olisi voinut olla merkittävämpää.

Eurooppalaisen sodan puhjettua spekulatiot mahdollisesta hyökkäyksestä esimerkiksi pommikonein Irlantiin olivat kiintoisia aikalaiskeskustelussa. On helppoa yhtyä niihin, jotka eivät nähneet mitään syytä kenenkään pommittaa helposti lähestyttävää Dublinia - jos hyökkääjä olisi "the fellow on the opposite side" eli Hitler, olisi välittömänä seurauksena Englannin tuleminen avuksi. Maihinnousu Irlantiin taas olisi vielä vaarallisempi kuin Kanaalin rannalla, eikä päävastustaja olisi vielä edes käsissä. Jonkinasteinen puolustusvalmius näitä uhkia varten oli luotava, mutta ratkaisevaa olivat kuitenkin Englannin antamat turvallisuustakeet, mikä de Valerankin oli pitkin hampain myönnettävä.

Irlannin suhteet Saksaan jäävät tutkimuksessa melko ohuelle käsittelylle, mutta kuuluisa episodi de Valeran surunvalittelukäynnistä Saksan lähettiläs Hempelin luona Hitlerin kuoleman johdosta saa varsin tyhjentävän selityksensä de Valeran ja Hempelin korrekkeista, ehkäpä ystävällisistäkin suhteista. Käynti, joka ei tapahtunut Saksan suurlähetystössä, kuten liittoutuneiden propaganda antoi ymmärtää, vaan Hempelin yksityisasunnossa, oli silti suuren luokan poliittinen munaus, jonka seurauksena Eiren eristäytyneisyys jatkui pitkälle sodan jälkeenkin.

Ossi Päärnilä

Suomen keltologinen seura r.y. – Finlands keltologiska sällskap r.f. (SFKS)

VUOSIKOKOUSPÖYTÄKIRJA 2003

Aika: 10.5.2003 klo 13.15

Paikka: Kitty O'Shea's Irish pub, Keskuskatu 6, 00100 Helsinki

Läsnä: Alexandra Bergholm, Kanerva Heikkinen, Seppo Heikkinen, Jonas Holmqvist, Atina Nihtinen, Riitta Latvio, Petri Mirala, Anna Niskanen, Tom Sjöblom

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Petri Mirala avasi kokouksen klo 13.15.

2. Kokouksen toimitsijoiden valinta

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Tom Sjöblom, sihteeriksi Kanerva Heikkinen sekä pöytäkirjantarkastajiksi Seppo Heikkinen ja Alexandra Bergholm, jotka tarvittaessa toimisivat myös ääntenlaskijoina.

3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous on kutsutta koolle laillisesti ja että se on päätösvaltainen.

4. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin sillä muutoksella, että kohta 10 SFKS:n sääntöuudistus siirrettiin kohdaksi 8.

5. Vuoden 2002 toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto

Sihteri Kanerva Heikkinen esitteli vuoden 2002 toimintakertomuksen. Toimintakertomus päätettiin hyväksyä edellyttäen, että siihen tehdään kokouksessa ehdotetut korjaukset. Taloudenhoitaja Jonas Holmqvist esitteli vuoden 2002 tilinpäätöksen ja luki tilintarkastuskertomuksen. (Toimintakertomus, tilinpäätös liitteenä.)

6. Vastuuvapauden myöntäminen johtokunnalle

Tilinpäätös vahvistettiin ja johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

7. Vuoden 2003 toimintasuunnitelma, talousarvio ja jäsenmaksut

Puheenjohtaja Petri Mirala esitteli vuoden 2003 toimintasuunnitelman ja taloudenhoitaja Jonas Holmqvist vuoden 2003 tulo- ja menoarvion. Toimintasuunnitelma ja talousarvio hyväksyttiin. (Talousarvio sekä toimintasuunnitelma liitteenä.)

Jäsenmaksu päätettiin korottaa 14 eurosta 15 euroon ja opiskelijajäsenmaksu 9 eurosta 10 euroon.

8. SFKS:n sääntöuudistus

Hyväksyttiin uudet säännöt. (Uudet säännöt liitteenä.)

9. Yhdistyksen esimiehen ja johtokunnan valinta

Seuran esimieheksi valittiin Tom Sjöblom. Johtokuntaan valittiin seuraavat henkilöt: Petri Mirala (puheenjohtaja), Kanerva Heikkinen (sihteri), Alexandra Bergholm (taloudenhoitaja), Juhani Klemola, Riitta Latvio ja Ani Marttiini. Varajäseniksi valittiin Jonas Holmqvist, Atina Nihtinen ja Anna Niskanen.

10. Tilintarkastajien ja heidän varamiestensä valinta

Tilintarkastajiksi valittiin Tuija Kuha ja Olli Pellikka. Heidän varamiehikseen valittiin Anu Nyssönen ja Katja Ritari.

11. Muut asiat: Börje Thilmanin muistaminen

Kohotimme maljan pitkäaikaisen seuramme tilintarkastajan Börje Thilmanin muistolle.

12. Kokouksen päättäminen

Tom Sjöblom päätti kokouksen klo 14.15.

Helsingissä 9.6.2003

Pöytäkirjan vakuudeksi

Kanerva Heikkinen
sihteri

Pöytäkirjan tarkastajat:

Alexandra Bergholm

Seppo Heikkinen

Liitteet: Toimintakertomus 2002
Tilinpäätös vuodelta 2002 ja tilintarkastuskertomus
Toimintasuunnitelma 2003
Seuran uudet säännöt

SUOMEN KELTOLOGINEN SEURA - FINLANDS KELTOLOGISKA SÄLLSKAP r.y.:n säännöt

1§ NIMI

Yhdistyksen nimi on Suomen Keltologinen Seura - Finlands Keltologiska Sällskap r.y. ja sen kotipaikka on Helsinki.

2§ TARKOITUS

Yhdistys on tieteellinen seura, jonka tarkoitus on toimia keltologisen tutkimuksen ja harrastuksen yhteistyöelimenä sekä edistää ja levittää alan tietoutta ja tuntemusta Suomessa. Yhdistys pyrkii edistämään keltologian opetusta ja tutkimusta yhteistyössä mm. yliopistojen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tieteellisten seurojen kanssa.

3§ TOIMINTA

Tavoitteensa toteuttamiseksi yhdistys järjestää luentoja ja esitelmää jäsenilleen ja yleisölle, välittää alan tietoutta lehdistön avulla, järjestää tutkimus- ja opintomatkoja sekä harjoittaa julkaisutoimintaa.

4§ JÄSENYYS MUISSA JÄRJESTÖISSÄ

Yhdistys voi liittyä yhteisöjäseneksi kotimaisiin ja kansainvälisiin tieteellisiin järjestöihin. Yhdistys voi myös liittyä muihin järjestöihin, joiden jäsenyys edistää yhdistyksen tarkoituksen toteutumista.

5§ VARAINHANKINTA

Toimintansa mahdollistuttamiseksi yhdistyksellä on oikeus kerätä jäsenmaksuja; ottaa vastaan avustuksia ja lahjoituksia; järjestää maksullisia seminaareja ja esitelmätilaisuuksia yleisölle, tarvittaessa asianmukaisella luvalla, sekä harjoittaa julkaisutoimintaa.

6§ JÄSENYYS

Yhdistyksen jäseniä ovat vuosi-, kunnia- ja kirjeenvaihtajajäsenet.

Vuosijäseniksi voivat liittyä kaikki keltologian asiantuntijat ja harrastajat.

Kunniajäseniksi voidaan kutsua seuran toiminnassa erittäin ansioituneita tai seuran tarkoitusperiä muulla tavoin merkittävästi edistäneitä henkilöitä. Kirjeenvaihtajajäseniksi voidaan kutsua ensisijaisesti ulkomailla toimivia henkilöitä, jotka ovat ansioituneet tieteen tai muutoin kulttuurin alalla.

Vuosijäsenet hyväksyy johtokunta. Kunnia- ja kirjeenvaihtajajäsenet kutsuu yhdistyksen kokous johtokunnan esityksestä.

7§ JÄSENMAKSUT

Vuosijäsenet maksavat vuosikokouksen vahvistaman vuotuisen jäsenmaksun. Kunnia- ja kirjeenvaihtajajäsenet on vapautettu jäsenmaksuista.

Jäsenmaksujen suuruudesta päättää yhdistyksen vuosikokous.

8§ EROAMINEN YHDISTYKSESTÄ

Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla eroamisesta yhdistyksen kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi.

Jäsen voidaan erottaa yhdistyksestä johtokunnan päätöksellä, mikäli katsotaan hänen toiminnallaan vahingoittaneen yhdistystä. Päätös on vahvistettava yhdistyksen kokouksessa. Johtokunta voi myös katsoa jäsenen eronneeksi, mikäli hän on muistutuksesta huolimatta toistuvasti jättänyt jäsenmaksunsa maksamatta.

9§ JOHTOKUNTA

Yhdistyksen asioita hoitaa vuosikokouksessa valittu johtokunta. Johtokuntaan kuuluu esimies, puheenjohtaja, rahastonhoitaja ja sihteeri sekä enintään kolme (3) muuta jäsentä. Vuosikokous voi lisäksi valita enintään kolme (3) johtokunnan varajäsentä. Johtokunnan jäsenten toimikausi on vuosikokousten välinen aika.

Johtokunta voi tarvittaessa nimetä keskuudestaan varapuheenjohtajan sekä keskuudestaan tai ulkopuoleltaan muita toimihenkilöitä. Näiden toimikausi on vuosikokousten välinen aika.

Mikäli johtokunnan jäsen pyytää eroa kesken kautensa tai tulee estyneeksi hoitamaan tehtävänsä, voi johtokunta vapauttaa hänet tehtävästä. Johtokunta voi tarvittaessa nimetä keskuudestaan uuden esimiehen, puheenjohtajan, rahastonhoitajan tai sihteerin jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Johtokunta voi tarvittaessa täydentää itseään kutsumalla yhden tai useampia varajäseniä johtokunnan jäseneksi. samoin jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään kolme (3) johtokunnan jäsentä sitä vaatii.

Johtokunta on päätösvaltainen, kun vähintään neljä (4) sen jäsenistä, esimies, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaanluettuna on läsnä. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella ääntenenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan mielipide, vaaleissa kuitenkin arpa.

10§ NIMEN KIRJOITTAMINEN

Yhdistyksen nimen kirjoittavat esimies, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, yksi heistä yhdessä sihteerin tai taloudenhoitajan kanssa.

11§ TILIKAUSI JA TILINPÄÄTÖS

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoineen ja johtokunnan vuosikertomus on annettava tilintarkastajille viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta. Tilintarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa johtokunnalle viimeistään viikkoa ennen vuosikokousta. Tilintarkastajien toimikausi on vuosikokousten välinen aika.

12§ KOKOUKSET

Yhdistyksen kokoukset kutsuu koolle johtokunta. Kokouskutsu on toimitettava viimeistään neljätoista (14) päivää ennen kokousta joko lähettämällä kutsu kirjallisena kullekin jäsenelle tai julkaisemalla kutsu yhdessä valtakunnallisessa päivälehdessä.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai kun johtokunta katsoo siihen olevan aihetta tai kun vähintään yksi kymmenesosa (1/10) yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä johtokunnalta, erityisesti ilmoitettua asiaa varten, kirjallisesti vaatii.

Yhdistyksen kokouksessa on jokaisella jäsenellä äänioikeus ja jokaisella äänioikeutetulla yksi (1) ääni. Alle 15-vuotiailla jäsenillä ei ole äänioikeutta.

Yhdistyksen päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaistaan vaalit arvalla. Muutoin päätökseksi tulee kokouksen puheenjohtajan kannattama mielipide.

Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain viimeistään huhtikuun aikana johtokunnan määräämänä aikana ja määräämässä paikassa.

13§ VUOSIKOKOUSASIAT

Yhdistyksen vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. kokouksen avaus;
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa;
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys;
5. esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto;
6. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä;
7. vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä jäsenmaksujen suuruus;
8. valitaan yhdistyksen esimies, puheenjohtaja, rahastonhoitaja ja sihteeri sekä johtokunnan muut jäsenet ja varajäsenet;

9. valitaan kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa;

10. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen siitä kirjallisesti ilmoitettava johtokunnalle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

14§ SÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN JA YHDISTYKSEN PURKAMINEN

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta edellyttää, että kahdessa (2) perättäisessä kokouksessa, joista toinen on vuosikokous, kaksi kolmasosaa (2/3) läsnäolevista äänioikeutetuista jäsenistä sitä puoltaa. Kokouksien välisen ajan tulee olla vähintään neljä (4) viikkoa. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa käytetään yhdistyksen varat ja omaisuus keltologisen tutkimuksen ja harrastuksen edistämiseen purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla. Yhdistyksen tullessa lakkautetuksi käytetään varat samaan tarkoitukseen.